

SRPSKI NARODNI POKRET

Uvodna razmatranja

Srpski nacionalni pokret (u nastavku SNP) nastaje u trenutku velikih turbulencija na Kosovu, naročito u sredinama gde Srbi čine većinu. Ovi izazovi koji nastaju i koji opterećuju srpski narod obavezuju nas, ljude od savesti sa ovog prostora da pokrenemo inicijativu da formiramo novu političku organizaciju koja će se baviti životnim pitanjima Srba na prostoru Kosova.

Brojni su problemi koji danas opterećuju naš narod koji za posledicu dovode do sve bržeg iseljavanja našeg naroda što će kao krajnje ishodište imati osim trajnog nestanka našeg naroda, dovesti, i u pitanje i očuvanje srpskog kulturnog i nacionalnog nasleđa.

SNP kao politička organizacija Srba na Kosovu ima za cilj da definiše srpske nacionalne interese iz perspektive ljudi koji žive na Kosovu.

Osnovne teme koje prepoznajemo kao važne za naše društvo su sledeće:

- Nepostojanje političke slobode izbora predstavnika, nepostojanje političkog pluralizma i slobode političkog angažovanja
- Korupcija
- Zdravstvo
- Obrazovanje
- Stanje u institucijama
- Pravna sigurnost
- Kultura
- Omladina
- Sport

Nepostojanje političke slobode izbora predstavnika, nepostojanje političkog pluralizma i slobode političkog angažovanja

Srpski naroda na Kosovu bori se sa višedecenijskim problemom centralizovanog odlučivanja o njegovim životnim problemima. Ti centri su se u više navrata menjali ali je taj centar odlučivanja uvek bio dalek i nedostupan za presudan uticaj na kreiranje politika koje su određivale način i uslove života.

Politički uticaj ljudi sa ovih prostora je bio različitog intenziteta ali nikada nije izgrađena lokalna ideja i politika koje je bila usredsređena na život običnog čoveka. Uvek je fokus svih politika bio na temama od tzv nacionalnog značaja koje su neretko potpuno zanemarivale ono što čini svakodnevni život. Upravo zato smatramo da su sve politike srpskih predstavnika bile neuspešne da odgovore vremenu i izazovima jer su kreirane odzgo-nadole a ne odozdo-nagore.

Zato smatramo da je od vitalnog interesa našeg naroda da postoji razvijen politički život. Koji podrazumeva sve elemente demokratskog uređenja na nivou unutar srpskog naroda na Kosovu. Svesni svih poteškoća sa kojima se kao narod suočavamo i nerazumevanja a često i netrpeljivosti koje dolazi od pojedinih političkih opcija, smatramo od izuzetnog značaja da unutar srpskog naroda mora da postoji demokratski proces koji će dovesti do najbolje moguće selekcije predstavnika i politika koje će biti sprovedene u instisucijama. Ukoliko se nastavi sa dosadašnjom praksom i monopolom jedne organizacije koja je zarobila politička prava srpskog naroda imaćemo za posledicu isto stanje koje će i dalje razarati naše nacionalno biće na ovom prostoru. A to su: korupcija, nepotizam, bezidejnost, neodgovornost, bahatost i nemar.

Duboko verujući da će izgradnja demokratskog društva i procesa unutar našeg naroda doprineti većoj odgovornosti donosioca odluka i efikasnosti i kvalitetu svih politika koje javno proklamuju srpski politički predstavnici.

Korupcija

Korupcija je kancer svakog modernog društva. Iako se nijedno moderno uređeno društvo nije potpuno oslobodilo ove bolesti, postoje razvijeni mehanizmi kako da se ta bolest svede na najmanju moguću meru.

Naša je ideja da uvođenjem politike nulte tolerancije na korupciju zaustavimo decenijsko rasipanje i rastakanje ograničenih resursa koji su dostupni našem narodu i stoga moramo da se potrudimo da se ta bolest tretira što agresivnijim lekovima jer će u suprotnom pojesti svaku šansu za naš opstanak i pristojan život.

Svakodnevno možemo da slušamo o desetinama pa i stotinama miliona evra koje se ulažu preko različitih institucija u naše sredine i kada bi to zaista bilo tako standard naših ljudi bio bi na nivou onog u skandinavskim zemljama. Jasno je da to nije ni blizu istini.

Ono što možemo i moramo da uradimo je da pre svega osvojimo naše pravo da slobodno bez posledica iznosimo svoje stavove o radu donosioca odluka. Da ljudi mogu slobodno da kritikuju donosiocce odluka i da zbog toge ne smeju da snose bilo kakve posledice.

Moramo da iskoristimo sve raspoložive mehanizme kao što je zakon o dostupnosti informacija i da širu javnost stalno obaveštavamo o načinu trošenja javnih sredstava i tako sprečimo zloupotrebe za koje danas osnovano sumnjamo da su masovne i česte.

Takođe ćemo istražujući rad lokalnih organa vlasti u slučaju da dođemo do dokaza da je izvršena neka zloupotreba pisati krivične prijave protiv odgovornih lica.

Od naše sposobnosti da se izborimo sa ovom pojavom u mnogome će zavist kvaliteta našeg života i zbog toga će SNP uložiti sve sadašnje i buduće raspoložive resurse u borbi za društvo i institucije bez korupcije.

Mi predlažemo:

- Da se uvede obaveza redovnog objavljivanja svih nabavki i troškova u opštinama. Da se proces trošenja javnih sredstava učini još transparentnijim.

- Identifikovati donosiocce odluka za koje se sumnja da su kreatori koruptivnih radnji i da se protiv njih u skladu sa dostupnim materijalnim dokazima i indicijama podnesu krivične prijave nadležnim organima.
- Da se ohrabre i finansijski podrže lokalni mediji koji će emitovati redovne sadržaje kojima će u fokusu biti način trošenja budžetskih sredstava. Projektno finansiranje lokalnih medija na temu trošenja budžeta.

Zdravstvo

Stanje u zdravstvenom sistemu u našim sredinama je godinama u stagnaciji ili opadanju u smislu efikasnosti i kvalitete usluga koje pruža našim građanima. Razloga za to je više. Od objektivnih zbog specifičnih uslova u kojim funkcioniše, političkih problema, ali ono što će biti naš fokus jesu problemi koji nastaju lošim rukovođenjem, zloupotrebama rukovodećeg kadra u zdravstvu ali i vrlo često nemaraom i nezainteresovanost istih.

Naše zdravstvene ustanove su u dobrom delu još uvek vrlo neuslovne za obavljanje poslova iz delokruga svog rada. Mnogi objekti su stari, oronuli ili potpuno neadekvatni zbog nedostatka prostora. Najbolji primer za to je bolnica u Gračanici koje je sagrađena pre više od dvadeset godina pretežno od kontejnera i drugih montažnih objekata i predstavlja najbolji pokazatelj neuspeha svih politika koje su se bavile zdravstvom na ovom prostoru.

Proces zapošljavanja u zdravstvu je opterećen nepotizmom i korupcijom. I zbog toga imamo dvostruku štetu. S jedne strane zapošljavaju se ljudi koji ne mogu na najbolji način da odgovore na zadatke i poslove u tim ustanovama i samim tim trpe pacijenti a sa druge strane takvim zapošljavanjem se stvara ogromno nezadovoljstvo kod onih koji su formalno ali i suštinski bili kvalifikovaniji da budu primljeni na ta radna mesta ali su zbog nepotizma ili korupcije odbijeni. Ta nepravda je značajan generator iseljavanja našeg naroda.

Potrebno je proces upošljavanja učiniti potpuno transparentnim i otvorenim kako bi bilo jasno koji su kriterijumi presudno odlučili da određena osoba bude uposlena a da neka druga bude odbijena.

Zdravstveni sistem je pored toga što bi morao da bude mnogo efikasniji mogao da bude i ogromna razvojna šansa.

Mi predlažemo:

- Da se stanje u javnim zdravstvenim institucijama dovede u potpuno funkcionalno stanje. Renoviranje postojećih i izgradnja novih objekata potrebnih za funkcionisanje zdravstvenog sistema. Redovno snabdevanje lekova i sanitetskim materijalom.
- Da se proces zapošljavanja u zdravstvenim institucijama učini transparentnim sa potpuno jasnim kriterijumima koji će važiti za sve.
- Da se ohrabre privatna inicijativa za otvaranje novih privatnih klinika, laboratorija i dijagnostičkih centara koji bi mogli da privuku druge ljude koji ne žive u našim opštinama da dolaze i koriste zdravstvene usluge. Ovim bi omogućili značajnije zapošljavanje onih koji neće moći da se zaposle u javnim zdravstvenim ustanovama.

Obrazovanje

Obrazovanje je pored zdravstva drugi najvažniji stub na kojem stoji naš narod na Kosovu. Iako je funkcionisanje obrazovnog sistema od ogromnog značaja zbog specifičnih uslova u kojim živi naš narod na ovom prostoru, ovaj sistem je dugo godina urušavan i sistematski korišćen radi političke instrumentalizacije a najmanje se vodilo računa o kvalitetu rada, nastavi i u krajnjem cilju obrazovanja učenika i studenata. Iako je infrastruktura koju koriste obrazovne ustanove u nešto boljem stanju od zdravstvenih objekata i dalje se čeka na realizaciju nekih važnih projekata kao što je izgradnja rektorata za Univerzitet u Severnoj Mitrovici.

Najvažniji problemi koji opterećuju obrazovni sistem danas su sledeći:

- Nepotizam i politički klijentelizam prilikom zapošljavanja u svim obrazovnim institucijama od predškolskog do univerzitetskog nivoa.
- Neinvestiranje u nastavni kadar
- Nedostatak praktične nastave u srednjim stručnim školama, kao i uslova da se ona sprovodi na kvalitetan način.

Stanje u institucijama

Zbog nedostatka bilo kakvog demokratskog političkog procesa u tzv političkim organizacijama koje danas vrše vlast u institucijama gde naš narod ima pristup, kadriranje se vrši na centralizovan način što za posledicu ima potpunu podređenost autoritetu na vrhu i nezainteresovanost za potrebe običnog čoveka. Takvo stanje proizvelo je popriličnu letargiju i „ušuškanost“ vršioca funkcioja i donosioca odluka. Zabrinuti jedino za opstanak na određenoj funkciji o kojoj odlučuje uska grupa ljudi na vrhu, ti funkcioneri samo rade ono što ih ne dovodi u rizik da pogreše i time naljute nekoga na vrhu. Nezainteresovanost i bezidejnost je dovela do toga da su institucije potpuno pasivne kada se radi o rešavanju životnih pitanja naših građana.

Danas ne postoji apsolutno nikakva vizija, plan ili ideja. Kratkoročna ili dugoročna, koja bi za cilj imala samoodrživost našeg naroda, ekonomsku i političku.

Zato smatramo da je od ogromnog značaja stvoriti kratkoročne planove ali i dugoročne strategije koje bi odgovorile na izazove sa kojima se susrećemo. Strategije koje će predstavljati izraz potreba, htenja i očekivanja našeg čoveka koji ovde živi sa svojom porodicom. Planova koji će biti konkretni i efiksani u vremenu u kojem živimo.

Nedostatak dovoljnog broja obrazovanih ljudi adekvatnih profila dovela je do toga da naše lokalne samouprave apsoultno ne koriste sve raspoložive fondove koji stoje na raspolaganju. Najbolji primer te situacije je opština Gračanica koja nije predala ni jedan projekat Kancelariji EU u Prištini od 2014 godine. Poslednji projekat koji kandidovan je srednjoškolski centar koji je danas isgrađen i potpuno funkcionalan.

Mi predlažemo:

- Da se na nivou svake opštine donese strategija ekonomskog, društvenog i političkog razvoja. Ne samo kao dokument koji je opština u obavezi da donese u okviru Razvojnog plana koji svaka opština ima. Već kao dokument koji će obihvatiti širi opseg društvenih aktera i aspekata kao što su kultura, sport, nevladin sektor, mediji i politički aspekt društva.
- Izrada jasnih kadrovskih planova kako bi sva upošljavanja bila ne samo transparentna već i svrsishodna i smislena u pogledu kvalitetnog angažmana novozaposlenih. Upošljavanje većeg broja arhitekata, građevinskih inženjera u svim opštinama. Formiranje projektnih biroa.

Pravna sigurnost

Pravna nesigurnost je jedan od najvećih problema sa kojim se suočavamo kao narod na ovom prostoru. Problema ima mnogo od nedostatka sredstava da se plate advokatske usluge do problema sa nepoštovanjem prava na upotrebu srpskog jezika.

Neadekvatna zastupljenost i mali broj Srba u pravosudnim institucijama, od sudova, tužilaštva do notarske službe. Mali broj Srba dovodi nas u situaciju da je vrlo nisko poverenje u ove institucije ali i smanjuje ukupnu dostupnost našeg naroda ovim institucijama kao važan preduslov za ostvarivanje brojnih prava iz delokruga njihovog rada.

Mi predlažemo:

- Osnivanje „Pravne klinike“ koja će pružati usluge besplatne pravne pomoći svima koji imaju potrebu za njima u predmetima uzurpcija imovine, ili spor sa nekom institucijom u smislu imovinskih i ljudskih prava. Pravna klinika kao institucija biću uspostavljena i finansirana od lokalne samouprave (više njih) ili ZSO kao krovne institucije koja bi trebalo da bude formirana.
- Ohrabrivanje ljudi da se skoluju i bave pravničkom profesijom kako bi se povećao broj sudija, tužilaca i notara iz reda srpskog naroda. Pravna klinika kao institucija imala bi za zadatak da podršku budućim kandidatima za pravničku profesiju kroz stipendije usavršavanja i prilike za praktičan radu u cilju ispunjavanja svih formalnih uslova za upošljavanje u pravosudnim institucijama od sudova do notarske službe.

Kultura

Kulturni sadržaj je ono što jednu sredinu čini urbanom a ne samo izgled mesta i njegova arhitektura.

Smatramo da je od ogromne važnosti ulaganje u kulturu i to pre svega kroz stalno i redovno finansiranje institucija kulture jer jedino tako možemo na ozbiljan način dugoročno da obezbedimo kvalitetan kulturni sadržaj koji će biti baza celokupnog kulturnog ambijenta. Bez profesionalizma neće biti ni amaterizma koji je za naše male zajednice itekako važan.

Mi predlažemo:

- Uvećanje opštinskih budžeta za davanja za kulturne sadržaje.
- Veća ulaganja u objekte u malim mestima. U objekte u kojim kulturni sadržaji treba da budu stvarani ili prikazivani, seoski domovi kulture.
- Umrežavanja svih institucija kulture na Kosovu, i kreiranje jedinstvenog kalendara događaja za sve sredine. Želimo da sve veće sredine ali i one manje imaju bar četiri do pet velikih kulturnih događaja godišnje kao što su koncerti profesionalnih ansambala ili pozorišne predstave. Ali i veliki broj manjih događaja amaterskih ansambala, dramskih sekcija, likovnih kolonija i pesničkih večeri.

Omladina

Omladina je budućnost svakog društva i zajednice. Naša je omladina ima velikih problema sa kojima se suočava a jedan od najvećih je zapostavljenost od strane institucija i političkih lidera.

Smatramo da je od ogromno važnosti podsticanje mladih ljudi da postanu više društveno aktivni a naročito smatramo važnim da se više mladih ljudi uključuje u politiku kako bi se kvalitet predstavnika srpskog naroda u budućnosti popravio i kako bi se podigao nivo stručnosti političkih predstavnika. Naš je

cilj da se politikom bave oni koji su za politiku bili školovani, obučavani a ne da se u politiku zaluta iz različitih ličnih pobuda što je danas čest slučaj.

Problemi sa kojima se susreću mladi ljudi su sledeći:

- Slaba zastupljenost u političkom životu
- Nezaposlenost
- Sveprisutnost opojnih supstanci i narkotika
- Igre na sreću i kocka, zavisnost od istih
- Nedostatak sadržaja za mlade ljude, zabavnog i edukativnog karaktera
- Nepostojanje stalne podrške za omladinsko preduzetništvo
- Nepostojanje ili nesprovođenje ako postoje strategije za mlade na opštinskom nivou.

Mi predlažemo:

- Veće uključivanje mladih u politički život i sve sfere društvenog delovanja.
- Kvalitetnije planiranje obrazovnih profila kako bi mladi mogli da se uposle nakon završetka srednjeg i visokog obrazovanja.
- Ulaganje u školsko preduzetništvo, razvijanje preduzetničkih veština kod mladih još u srednjoj školi.
- Stvaranje fondova za omladinsko preduzetništvo i aktivizam. Razvijanje fondova koji će omogućiti mladim ljudima da započnu privatne poslove ali i da sprovede razne društvene projekte kroz osnivanje nevladinih organizacija i aktivizam.
- Fond za stipendiranje studenata prema potrebama društva sa akcentom na društveno političkim i profilima koji imaju veze sa državnom upravom i lokalnom samoupravom. Potrebno je da povećamo kvalitet kadrova koji radi u upravi i lokalnoj samoupravi a jedini način je da podstaknemo mlade ljude da se obrazuju za te profile.
- Stalna edukacija o opasnosti bolesti zavisnosti kao i borba protiv nelegalnog kladenja i igara na sreću.

Sport

Sport predstavlja najvažniju sporednu stvar u životu. Iako je to kovanica koja se koristi za fudbal možemo slobodno da kažemo da se to odnosi na sport uopšte. Osnovni problemi koji danas opterećuje sport u našim sredinama jesu pored objektivnih, loša sportska infrastruktura, neredovno i neplansko finansiranje sportskih klubova, nedovoljno i loše organizovanje liga za različite sportove na nivou Kosova. Postoje i političke prepreke koje se postavljaju pred sportiste. To u mnogome otežava funkcionisanje klubova i sport je u svim sredinama na Kosovu danas u jako teškom položaju.

Mi predlažemo:

- Da se tema sportskih takmičenja i organizovanje klubova iz srpskih sredina stavi na dnevni red bisleskih pregovora. I da se taj problem prevaziđe na najvišem političkom nivou.
- Planiranje budžeta i redovno finansiranje svih klubova bez razlike da li se nalaza na teritoriji opština sa srpskom većinom ili ne.
- Ulaganje u sportsku infrastrukturu
- Razvijati i dodatni podržati školski sport. Redovno finansiranje sportskih školskih takmičenja.
- Podrška sportskim klubovima da putuju na sve sportske događaje na kojima mogu da uzmu učešće.